

Biblijska teologija 1
amdg.eu/fer-bt1
bibteo@fer.hr

Žena u Starom zavjetu

Uloga žene u biblijskoj teologiji Staroga zavjeta

Negativno:

- svojina
- simbol - idolopoklonstva
- naroda

Eva, Mirjam, Debora, Ana

יהוה רעי לא אחסר

[adonaj ro'i lo ehsar]

D A G Fism Em A D
'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar. 'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar.

D A G Fism Em A D
'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar. 'A - do - naj ro - î lo' 'eh - sar.

**Gospodin je pastir moj
ni u čem ja ne oskudijevam**

Eva – živa žena

Na prvim stranicama Pisma
(Post 1,26-5,5)

Eva – žena u Post 2-5

- ❑ Ljudsko iskustvo u Post 2,18?
- Samoća ⇔ *Nacrt za čovjeka u 1,27s; 5,1s?*
- “slika Božja”, “prilika” – muško i žensko
- žena – Božje *stvorenje* (1,27)
- blagoslovljena (1,28; 5,2)
  - ❑ *Uzajamnost u 2,18.20?*
- “kao što je on” (2,18.20) – koja ide ususret
- Rebro, bok – čovjek i od živoga tkiva (2,22)
  - ❑ ⇔ ostala bića u 2,19?
- “od zemlje” (אָדָמָה *'adamâ* 2,7.19) ⇔ rebro blizu srca, kost
  - ❑ Uloga muža u 3,1-5? ⇔ “moje” (2,23), “prionuti” (24)
- ljubljena odabranica ostavljena – *sama* (usp. 2,18)!

Ljudska ranjivost

- ❑ Prepoznaje li zmijsku laž u Post 3,1? (usp. 3,2)
- hrabro ispravlja: “smijemo jesti” (3,2)
  - ❑ Odakle zna za upozorenje u 3,3 (usp. 2,17)
- sluša i pamti – Kako pooštrava?
- jesti → dirnuti
  - ❑ Zajedništvo u 3,6–8?
- oboje jedu (v6)
- otkrivaju izloženost (v7)
- → skrivaju se (v8)
  - ❑ strah v10 (↔ nisu se stidjeli 2,25)
- “Prevarila me zmijska” (3,13)
  - ❑ U dijalogu s Bogom
- Kako o prvorođencu u 4,1?
- Božji dar – “stekla sam sina s יהוה” (4,1)
  - ❑ Zna li za ubojstvo (4,25)?
- “Abela ubi Kajin” – slomljeno majčino srce (4,25)

Nositeljica pra-evanđelja

- Značenje Evina imena u Post 3,20:
- majka *svih živih* (20):
  - ostavljenih, prevarenih, opterećenih... kojima Bog daje novu priliku
- Eva prihvaća novi život (4,25; usp. 5,3s):
  - “Bog mi dade drugoga potomka”
  - “Adam je imao još sinova i kćeri” (5,4)
  - ⇔ muke rađanja (3,16; usp. Iv 16,21)
- προτοευαγγέλιον *protoeuangelion* u 3,15:
- Njezin potomak pobjednik nad zmijom (15)
  - Žena u porođaju (Otk 12,2)
  - Od žene bi rođen (Gal 4,4)

Mirjam

*Proročica
i predvoditeljica*

Izl 15,20s

Br 12

Mih 6,4

Proročica Mirjam

- ❑ Izl 15,20 – čije ime u NZ?
- Isusove majke Marije
- prva נביאה *n^ebi'â*, u Zakonu
  - ❑ “proročica”
- uz središnji događaj u **Izl 14**
  - ❑ Koje riječi govori i odakle joj (15,21 usp. 1b)
- “Slavom se proslavio...” (v21 usp. 1b)
- Odgovor, pripjev (ענה *'anâ* “odgovoriti”)
  - ❑ predvodnička uloga u Izl 15,20?
- Sve se pridružuju – dosl. “za njom” (v20)
  - ❑ novo značenje: “pjevati” u v1.21
- nalog “pjevajte” (v21)

Poput velikoga spasitelja

- ❑ Čija sestra (Izl 15,20)?
- Aronova – liturgijska funkcija
  - ❑ Tko rješava sukob u **Br 12,4**
- “Vas troje u šator sastanka...”
  - ❑ Kako zajednica reagira kad je pogođena gubom (**Br 12,15**)
- Čekaju – sačuvan autoritet (v15)
  - ❑ Usp. “Javljam se proroku...” (v6)
  - ❑ spašava li brata u Izl 2?
  - ❑ Što je Mirjam prema (*Mih 6,4*)
- Predvoditeljica naroda s Mojsijem

“Idem s tobom”

Duhovnost proročice Debore (Suci 4 i 5)

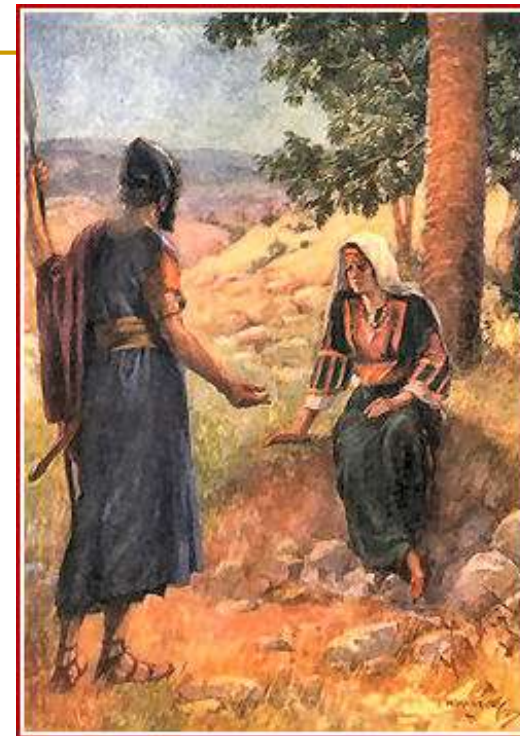
Proročica Debora (Suci 4s)

- נביאה *n^ebî'â* proročica (4,4),
  - Jedina (osim proroka u 6,8)
  - Prva u Obećanoj zemlji!
  - Drugi naslov אֵם *'em* u 5,7:
- majka
- דבורה *d^ebôrâ* =
- pčela
  - Trajanje potlačenosti u 4,3?
- 20 godina (4,3)
  - Mir u 5,31
- 40 godina (5,31)
- Zajednica “viče” (4,3)
  - usp. צֵעָק *ša'aq* Post 4,10; Izl 3,7; 14,10
- Abelova krv, egipatsko roblje, progonjen narod

Osobno zalaganje

- *Skromno prorokovanje* (Suci 4,6.14):
  - “*Nije li zapovjedio יהוה*” (4,6)
  - “*Nije li יהוה izišao pred tobom*” (14)
    - Obećanje i djelo u 4,9:
  - “sigurno idem s tobom!”
  - Polazi
    - Pokazatelj autentičnosti
    - *Autoritet* (4,6.14):
  - “šalje” po Baraka (4,6)
  - naređuje: “ustani!” (14)
- Napadači u 4,3.13?
  - 900 oklopnih kola (4,3.13)
    - ⇔ Izrael pješice (4,10)
  - Vojskovođa *pješice* bježi (15.17)

Božja potvrda

- ❑ “I dođe Riječ...”,
- ❑ “ovako govori...”
- **“Blokiranje”** (המם *hamam* 4,15 usp. Izl 14,24)
  - ❑ לפני *lifnê* ispred
- **Bog pripravlja pobjedu (4,14)**
- **Ponizuje napadača (4,23)**
  - ❑ Gdje su branitelji (4,6.14)?
- **Tabor**
  - ❑ Gdje su napadači (4,7.13; 5,21)?
- ⇔ **Kišon**
  - ❑ Taktička prednost
- 2x ברכו יהוה 2x
baraku Adonaj (5,2.9)
- = blagoslivljajte
Gospodina
- **“Siđi k meni” (5,13)**
  - ❑ Narod pohrli (KS)
  - ❑ Narode, silazi (Š.)

Bog mi je štít (Ps 31)

G D e D G D C D G (D)

Bog mi je štít hri-di-na mo - ja Bog mi je štít i moj spas

Samuelova majka Ana

(1 Sam 1s)

Majka Ana

- Voljena (1 Sam 1,5):
- “ljubio je Anu”
- Pobožan muž (1,3):
- Svake godine u svetištu
- Zašto Ana trpi (v5s)?
- Nije majka = bez blagoslova
- Suparnica vrijeđa
- Kako je bol somatizirana (v7s.10 + šutnja)?
- ne jede (1,7s),
- plače (3x v7s.10)
- muž vidi (v8):
- Plačeš, ne jedeš
- → Kad svi slave, ona se povlači (v9)

Anina prva molitva

- “Izlijeva dušu” (1 Sam 1,15)
- u molitvi (v10)
  - Dugačkoj (v12.16), tihoj (v13)
  - Što čini pred Bogom u **v11**?
- Polaže zavjet (v11):
- “Ako mi daš sina...”
- “...dat ću ga יהוה”
  - Je li molitva uslišana? (זכר **11.19**)
- sjeti me se (v11) → sjeti je se (19)

Novo lice

- ❑ Optužena od svećenika (1 Sam 1,14):
- *Pijana si!*
  - ❑ kako se brani u v15s?
- istinom – *uspjeh u v17?*
- Postiže zagovor (v17): Bog ispunio!
  - ❑ srce rastuženo (v8) i duša ojađena (v10) –
Kakvo lice u v18?
- “Ne kao prije”, jede
  - ❑ Donosi i priopćuje odluke (v22):
- “Neću ići” (22) – “Dobro!” (v23)
  - ❑ Nova uloga u v24?
- “Uzima”, “vodi” – aktivna voditeljica (v24)

Plodovi

- ❑ Vjerna (1 Sam 1,28)?
- “vraćam” – ispunja zavjet (28)
  - ❑ Nova molitva u 2,1–10?
- univerzalan hvalospjev (2,1–10)
  - ❑ Navještaj u 2,6?
- יהוה diže iz Šeola (2,6)
  - ❑ i dalje se brine za sina (2,19):
- Ana donosi odjeću (2,19); Samuel raste 2,21.26; 3,19
- “Nerotkinja rađa” (2,5): *Koliko djece prema v21?*
- Još 3 sina + 2 kćeri (v21)

